

Imunológia 6

Špecificita 8

Špecificita

- imunoglobulínovej molekuly B bunky – BCR
- receptoru na T bunke – TCR

sú stanovené skôr ako sa stretnú s antigénom

Počet ich špecificít presahuje počet génov na ľudskom genóme

Ako môže limitovaný počet génov vytvoriť takmer neobmedzený počet antigén špecifických molekúl?

Antigén špecifické receptory na lymfocytoch

- Domény - **NH koncov variabilných častí ťažkých a ľahkých reťazcov** vytváraných **B lymfocytmi** sa odlišujú sekvenciou aminokyselín
- Domény - C koncov – konštantných častí majú limitovanú variabilitu vrámci toho istého izotypu tvoreného rôznymi B lymfocytmi

Antigén špecifické receptory na lymfocytoch

- Sekvencia aminokyselín je - kódovaná génmi DNA lokalizovanými na chromozómoch – *nadbytok génov*
=>
- Gény sú preskupované, prepísané do RNA a preložené do jediného ľahkého alebo ťažkého reťazca (polypeptidu)
- Jedinec dedí matkin aj otcov set alel pre ťažké a ľahké reťazce kodominantne
- u jedného jedinca sa vyskytujú na rôznych molekulách matkine aj otcove alelické formy – existujú materské a otcovské allotypy

Antigén špecifické receptory na lymfocytoch

- vylúčenie alel
- vznik len kapa alebo lambda ľahký reťazec od otca alebo matky
- len materský alebo otcovský ťažký reťazec
- Platí aj pre gény kódujúce $\alpha\beta$ a $\gamma\delta$ TCR (α alebo γ pre ľahké a β alebo δ pre ťažké)

DNA preskupenie

- Každý človek je schopný vyprodukovať
 10^{15} epitopov
- Preskupenie génov je zodpovedné za obrovskú variabilitu epitop-špecifických častí $V_L V_H$ na BCR a TCR
- Vzniká deléciou nukleotidov a spätným napojením oddelených koncov vrámci segmentu DNA kódujúceho túto oblasť receptorovej molekuly

Genotyp TCR - nadbytok génov – VDJ chromozómy 14 a 7

- TCR: V, D, J gény: - pre $\alpha = 45V/L \times 55J$
- pre $\beta = 50V/L \times 2D \times 12J$

1200 x 2475 = 3×10^6

- pre $\gamma = 5V/L \times 5D$

- pre $\delta = 2V/L \times 3D \times 4J$

~~24 x 25 = 600~~

+20 nukleotidov junkčnej oblasti

+ kódovanie konštatných častí

Génotyp BCR

chromozómy 2 (κ L), 22 (λ L) a 14 (H)

- preskupenie Ig prebieha v skorých štádiách vývoja B lymfocytov
- vytvorenie variabilných oblastí, ktoré rozpoznávajú veľkú časť antigénneho sveta
- 1 B bunka = 1 izotyp, 1 špecificita (nemenná)

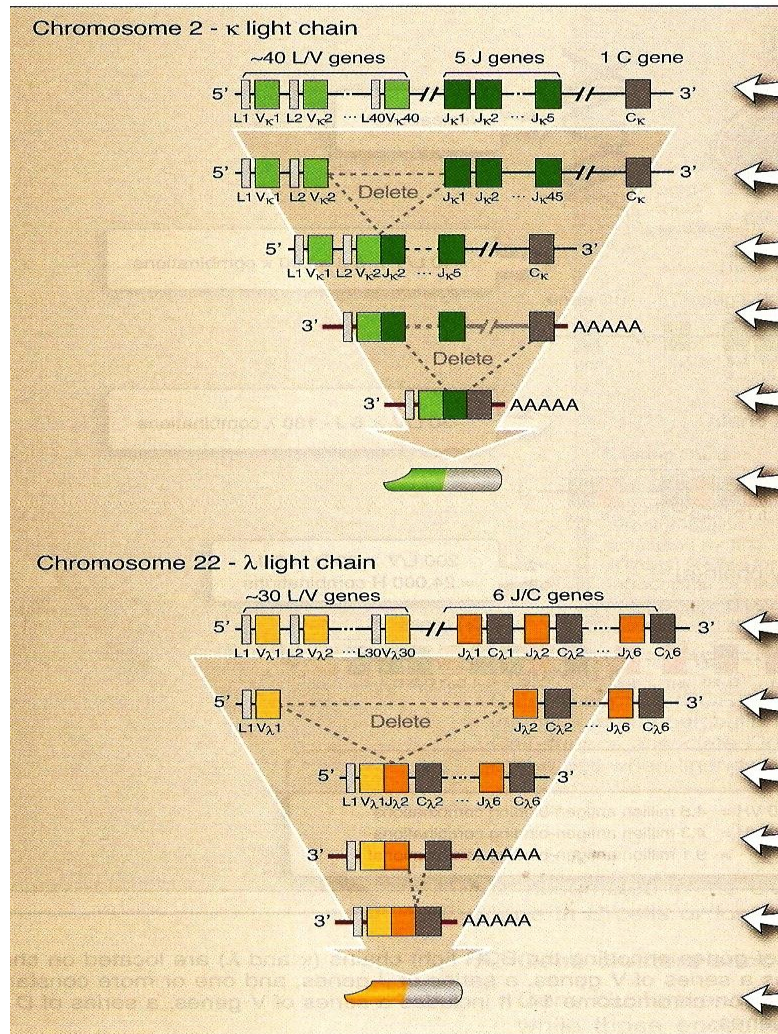
preladenie triedy *class switch*

8.9 Gény kódujúce BCR

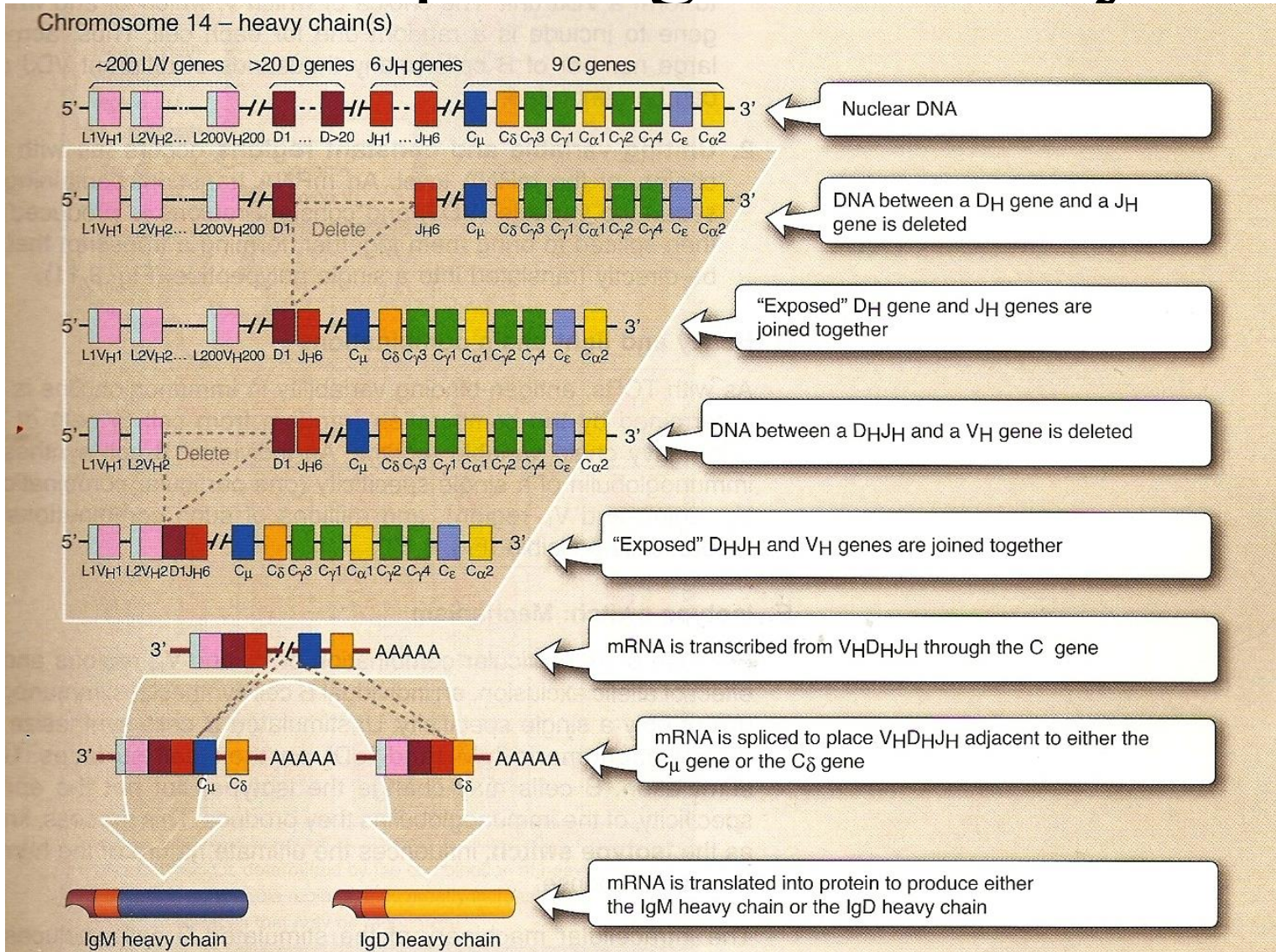
- Chromozóm 2 – κ ľahký – $40L/V \times 5J \times 1C=200$
  - Chromozóm 22 – λ ľahký – $30 L/V \times 6J(C)= 80$
  - Chromozóm 14 – ťažký – $200 L/V \times 20D \times 6J = 24\ 000 = 9,1 \times 10^6$
- +
- kódovanie konštantných častí 9C ($\alpha 1, \alpha 2, \gamma 1, \gamma 2, \gamma 3, \gamma 4, \mu, \delta, \epsilon$)

Preskupenie génov ľahkých reťazcov 8.10

Preskupenie génov ťažkých

Preladenie tried 8.13

- môže vzniknúť náhle alebo postupnou expozíciou toho istého antigénu opakovane B pamäťovým bunkám

